

بازار بیکاری متورم می‌شود

نرخ بیکاری سال ۹۲ هرچند اندکی نسبت به سال قبل از آن کاهش یافته، اما بازار کار ایران چشم‌انداز روشنی را نشان نمی‌دهد.

نرخ بیکاری سال ۹۲ هرچند اندکی نسبت به سال قبل از آن کاهش یافته، اما بازار کار ایران چشم‌انداز روشنی را نشان نمی‌دهد. آخرین آمار اعلام شده نشان می‌دهد که نرخ بیکاری در سال گذشته با حدود ۱.۷ درصد کاهش به ۱۰.۴ درصد رسیده، اما با وجود این تک‌رقمی شدن این شاخص برای سال جاری دور از دسترس به نظر می‌رسد. روند اشتغال‌زایی در سال‌های اخیر، تناسبی با نیازهای بازار کار نداشته و همین موضوع نگرانی‌هایی را از ورود متقاضیان جدید به بازار کار، ایجاد کرده است. هشداری وزیر کار نشان می‌دهد که طی سال‌های آینده ۴.۵ میلیون فارغ‌التحصیل دانشگاه‌های کشور خود را به بازار کار می‌رسانند تا در کنار ۲ میلیون و ۴۸۸ هزار بیکار فعلی قرار بگیرند؛ درحالی‌که شرایط اشتغال‌زایی برای جذب این تعداد نیروی کار تحصیل کرده، مهیا نشده است.

طبق برآوردهای وزارت کار در آینده‌ای نزدیک متقاضیان کار به ۹ میلیون نفر خواهند رسید درحالی‌که اشتغال‌زایی برای این تعداد متقاضی حتی در صورت بازگشت رونق به اقتصاد چندین سال زمان خواهد برد. نرخ بیکاری در میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال ۲۱ درصد برآورد شده که نشان از بیکاری یک میلیون و ۶۰۰ هزار متقاضی کار فاقد شغل در میان جوانان دارد. عدم اشتغال‌زایی کافی برای جوانان تحصیل کرده طی سال‌های گذشته شکافی چشمگیر در این مقطع به وجود آورده که جبران آن به سادگی امکان‌پذیر نخواهد بود. آمارها نشان می‌دهد که افزایش قابل توجه جمعیت به میزان ۱۶ میلیون نفر در دهه ۶۰ شمسی موجب شد که این تعداد افراد در سرشماری سال ۹۰ به سن اشتغال رسیده و جویای کار باشند. اشتغال‌زایی اما برای این میزان جویندگان کار نامطلوب بوده است. طبق اعلام مسعود نیلی، مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور در سال‌های ۸۰ تا ۸۵ به طور متوسط ۶۹۵ هزار شغل در سال ایجاد شده، درحالی‌که این رقم در سال‌های ۸۵ تا ۹۰ به ۱۴ هزار نفر در سال رسیده که می‌توان گفت خالص اشتغال در این مدت صفر بوده است. این در حالی است که در نیمه دوم دهه ۸۰ موج جمعیت دهه ۶۰ وارد بازار کار شده است.

۲.۵ میلیون شغل خیالی

اشتغال‌زایی در سال‌هایی که بیشترین درآمد نفتی عاید کشور شده، تا حد ۱۴ هزار شغل در سال تنزل یافته است درحالی‌که رئیس دولت قبل در اظهارنظری میزان اشتغال‌زایی در سال ۹۱ را بیش از یک میلیون شغل اعلام کرده و مدعی شده بود که طی ۲ سال ۲.۵ میلیون شغل ایجاد شده است.

حمید حاجی عبدالوهاب، معاون وزیر کار در دولت گذشته به تازگی در گفت‌وگویی این اظهارنظر رئیس‌جمهور سابق را اشتباه خوانده است. او در گفت‌وگویی گفته است: «واقعیت این بود که امکان ایجاد اشتغال جدید برای بیکاران در یک سال به میزان ۲.۵ میلیون وجود نداشت، لذا واژه ایجاد اشتغال جای خودش را به فرصت شغلی داد. این امکان بود که یک نفر در یک واحد، ۴ تا فرصت شغلی داشته باشد؛ یعنی هم تدریس کند، هم یک کارگاه داشته باشد، هم در عین حال یک فعالیت خدماتی را انجام بدهد و هم بیاید مشاوره بدهد. این یک نفر توانسته بود ۴ فرصت شغلی داشته باشد که در گزارش ارائه شده، ۴ فرصت شغلی در سیستم اعلام می‌شد.» این مقام سابق اعلام کرد که عمده مشکل رشد روزافزون بیکاران فارغ‌التحصیل دانشگاه‌هاست که حاضر به هر کاری نیستند و از این منظر با بحران مواجه می‌شویم.

اشتغال‌زایی برای جوانان در سال‌هایی که درآمدهای نفتی رکورد شکست و سالانه از ۱۰۰ میلیارد دلار هم عبور کرد، در حد وعده باقی ماند تا آمارهای رشد اقتصادی خود نشان‌دهنده وضعیت نابسامان بنگاه‌های اقتصادی و اشتغال باشد. نرخ رشد اقتصادی در سال ۹۱ منفی ۵.۸ درصد اعلام شده است و در نیمه نخست سال ۹۲ این شاخص خود را به منفی ۳.۱ درصد رسانده است. دولت یازدهم امید دارد تا بتواند امسال رشد اقتصادی را به سطح مثبت برساند و رونق را به اقتصاد بازگرداند. دولت برای سال جاری رشد اقتصادی ۳ درصدی را هدف قرار داده، اما وزیر کار اشتغال‌زایی مناسب برای جویندگان جدید کار را نیازمند رشد سالانه ۷ درصد دانست.

علی ربیعی اعلام کرده است که باید برای پاسخگویی به نیاز متقاضیان کار در سال‌های آینده به طور مداوم نرخ رشد اقتصادی را به سطح ۷ درصد رساند تا با ایجاد رونق در تولید، اشتغال نیز ایجاد شود.